

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudkyň Daniely Zemanové a Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **J. B.**, zast. Mgr. Eliškou Smelikovou, advokátkou se sídlem Nádražní 475, Návsí, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8. 2015, čj. 27917/15/5300-22441-701848, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 6. 2017, čj. 22 Af 79/2015-38,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Jádrem tohoto sporu je otázka, zda žalobci v jeho daňové věci uplynula lhůta k podání návrhu na povolení obnovy řízení.

[2] Finanční úřad v Třinci vydal dne 17. 3. 1997 platební výměr, jímž žalobci uložil povinnost zaplatit spotřební daň z lihu a lihovin za prosinec 1996 ve výši 1 722 240 Kč. Žalobcovo odvolání proti tomuto rozhodnutí Finanční ředitelství v Ostravě rozhodnutím ze dne 26. 5. 1997, čj. FŘ 2656/130/97 zamítlo a platební výměr posléze nabyl právní moci.

[3] Dne 13. 4. 2015 žalobce podal žádost o obnovu výše specifikovaného řízení. Rozhodnutím ze dne 14. 5. 2015 Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj (dále jen „správce daně“) řízení zastavil dle § 106 odst. 1 písm. e) zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu. Žalobce se odvolal. Rozhodnutím specifikovaným v záhlaví žalovaný odvolání zamítl.

[4] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou. Krajský soud žalobu výše označeným rozsudkem zamítl. Přitom vysvětlil, že obnova řízení zahrnuje dvě fáze: nejprve je to řízení o povolení obnovy a poté teprve samotné obnovené řízení. Pokud nejsou splněny podmínky pro povolení obnovy (např. je-li žádost opožděná), nenásleduje žádné obnovené řízení, jehož se stěžovatel mermomocí domáhá.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Mj. namítl, že krajský soud ani daňové orgány nezohlednily, že se procesní lhůty pro promlčení i prekluzi staví po dobu, kdy se účastník řízení domáhá ochrany svých práv. Uvedl, že rozhodnutí Finanční ředitelství v Ostravě, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti původnímu platebnímu výměru z roku 1997, napadl žalobou. Krajský soud v Ostravě žalobu v srpnu 1998 zamítl. Stěžovatel pak podal proti jeho rozsudku ústavní stížnost, kterou Ústavní soud v září 1999 odmítl. Kromě toho se stěžovatel domáhal ochrany i u Evropského soudu pro lidská práva, který jej však v září 2013 informoval, že jeho stížnost podanou dne 15. 4. 2011 nepřijal. Vedle toho se stěžovatel domnívá, že původní platební výměr je nicotný, neboť stěžovatel nemohl být plátcem spotřební daně.

[6] Žalovaný se ztotožnil se závěry rozsudku krajského soudu. Navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Předmětem této kauzy je pouze posouzení, zda návrh na povolení obnovy daňového řízení (zdaňovací období prosinec 1996) byl podán v rámci objektivní lhůty k podání takového návrhu, tzn. zda daňové orgány mohly zastavit řízení o tomto návrhu.

[9] Ze správního spisu vyplynulo, že platebním výměrem ze dne 17. 3. 1997 byla stěžovateli vyměřena spotřební daň z lihu a lihovin za prosinec 1996. Stěžovatelovo odvolání bylo zamítnuto a platební výměr nabyl právní moci. Stěžovatel se proti tomuto rozhodnutí bránil žalobou (kterou mj. připojil jako přílohu kasační stížnosti). Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 18. 6. 1998, čj. 22 Ca 395/97-22, tuto žalobu zamítl. Ze spisů dále pak vyplynulo, že o obnovu řízení ve věci spotřební daně za totéž období stěžovatel bezúspěšně žádal již dvakrát, a to 4. 8. 2008 a 20. 8. 2012. V obou případech bylo řízení o návrhu na povolení obnovy zastaveno a odvolání byla zamítnuta.

[10] Přechodná ustanovení daňového řádu stanoví, že [b]*ěh a délka lhůty pro vyměření, která započala podle dosavadních právních předpisů a neskončila do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona posuzuje podle ustanovení tohoto zákona, která upravují lhůtu pro stanovení daně; okamžik počátku běhu této lhůty určený podle dosavadních právních předpisů zůstává zachován. Účinky právních skutečností, které mají vliv na běh této lhůty a které nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzují podle dosavadních právních předpisů. Právní skutečnosti nově zakládající stavění běhu lhůty pro stanovení daně podle tohoto zákona, které započaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, staví běh lhůty až ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona* (§ 264 odst. 4 daňového řádu). Proto je třeba lhůtu ke stanovení daně určit v souladu se zákonem o správě daní a poplatků

pokračování

(zákon o správě daní a poplatků využíval místo pojmového spojení *stanovení daně* pojem *vyměření daně*).

[11] Dle § 47 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků lze daň vyměřit a doměřit nejpozději do deseti let od konce zdaňovacího období, v němž vznikla povinnost podat daňové přiznání nebo hlášení, nebo v němž vznikla daňová povinnost. Dle § 14 odst. 1 zákona č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění do 30. 6. 1999, [z]*daňovacím obdobím je kalendářní měsíc*. Dle § 13 odst. 2 téhož zákona [d]*aňové přiznání předkládají plátci měsíčně, a to do 25. dne měsíce následujícího po měsíci, ve kterém vznikla daňová povinnost*. Bez ohledu na běh tříleté prekluzivní lhůty (§ 47 odst. 1 a 2 věty prvé zákona o správě daní a poplatků) proto zaniká právo k podání žádosti o obnovu řízení uplynutím 10 let od konce zdaňovacího období, v němž vznikla povinnost podat daňové přiznání nebo hlášení (§ 47 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků). Podání žádosti po uplynutí desetileté doby od konce zdaňovacího období, v němž vznikla povinnost podat daňové přiznání nebo hlášení (v tomto případě 31. 1. 1997), nemá žádný smysl, jelikož uplynutím této doby se stává daňová povinnost materiálně nezměnitelnou.

[12] Dle § 41 s. ř. s. platí, že pokud zvláštní zákon stanoví *lhůty pro zánik odpovědnosti, popřípadě pro výkon rozhodnutí, tyto lhůty po dobu řízení před soudem podle tohoto zákona neběží. To platí obdobně o lhůtách pro zánik práva ve věcech daní.* Toto pravidlo o stavení prekluzivních lhůt se vztahuje i na řízení zahájená před účinností s. ř. s., avšak lhůty se staví až ode dne účinnosti s. ř. s., tj. od 1. 1. 2003 (viz rozsudek ze dne 4. 9. 2012, čj. 2 Afs 33/2012-33, ve věci *Investiční fond Čechy*). Lhůta k vyměření daně se proto dle § 41 s. ř. s. nestavěla, jelikož řízení před krajským soudem (od podání žaloby dne 24. 7. 1997 do nabytí právní moci rozsudku dne 31. 7. 1998) skončilo ještě před účinností soudního řádu správního.

[13] Stěžovatel se mylně domnívá, že lhůta k vyměření daně se dle daňového řádu stavěla během soudního přezkumu rozhodnutí Finančního ředitelství v Ostravě před krajským soudem, či před Ústavním soudem. Takové pravidlo sice obsahuje § 148 odst. 4 písm. a) daňového řádu, avšak ne zákon o správě daní a poplatků, který se na počítání lhůty v tomto období vztahoval (§ 264 odst. 4 daňového řádu). Pro počítání lhůty pro vyměření daně není relevantní ani řízení před Evropským soudem pro lidská práva, ani řízení o stížnosti u Veřejného ochránce práv. Proto NSS neshledal důvod dokazovat listinami, které stěžovatel soudu předložil.

[14] Pro úplnost NSS stěžovatele upozorňuje, že ve smyslu § 37 daňového řádu lze požádat o navrácení lhůty v předešlý stav, avšak navrácení lhůty v předešlý stav *nelze* povolit, pokud jde o lhůtu pro stanovení (vyměření) daně.

[15] Jelikož stěžovateli uplynula objektivní lhůta k podání návrhu na povolení obnovy řízení, není namístě, aby se NSS jakkoliv vyjadřoval k důvodům obnovy. Pokud jde o tvrzenou nicotnost platebního výměru, NSS upozorňuje, že platební výměr není předmětem nynějšího řízení. Předmětem je jen procesní rozhodnutí o zastavení řízení o návrhu na povolení obnovy pro zmeškání lhůty.

[16] Ostatně stěžovatel by neuspěl s návrhem na povolení obnovy daňového řízení, ani pokud by tento návrh podal včas. Dle § 56a odst. 2 zákona o správě daní a poplatků totiž nebyla obnova řízení přípustná vůči těm rozhodnutím správců daně, která byla pravomocně přezkoumána soudem. V tomto případě sporné rozhodnutí přezkoumal Krajský soud v Ostravě a rozsudkem ze dne 18. 6. 1998 žalobu zamítl. Tento rozsudek posléze nabyl právní moci.

[17] NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. ledna 2018

Zdeněk Kühn
předseda senátu